

DIEMERZEEDIJK

Nirk Zijlmans

Augustus 1993.

Ik weet het nog goed. Aangespoord door een collega had ik mij voorgenomen het gebied ten noorden van de Diemerzeedijk te bezoeken. De doodlopende weg langs het Amsterdam-Rijnkanaal kende ik reeds van autobezoekjes om aan de oostelijk gelegen rietvelden de Bruine Kiekendief te observeren, maar wat aan de noordkant lag wist ik eigenlijk niet. Die nazomer had ik, met de nodige informatie op zak, het plan opgevat dat noordelijke gebied eens voorzichtig te gaan verkennen.

'Waar de weg doodloopt met de fiets aan de hand dwars door het rietmoeras naar de dijk', waren de laatste instructies. Geen sinecure na een aantal dagen met regen. Tijdens de worsteling raakte ik in gesprek met een mede ploeteraar, die zich ook aan de grote oversteek gewaagd had. Eenmaal aangekomen op de dijk wist hij me, nog uithijgend, onmiddellijk al enthousiast te maken door zijn lyrische uitweidingen over het gebied. Nog maar enkele weken van zijn pensioen verwijderd, placht deze politieman van Bureau Noord afdeling zedendelicten zijn frustraties ten aanzien van zijn baan af te reageren door dit rustieke gebied te frequenteren om te genieten van de rust en de grote diversiteit aan dierlijk leven. Vooral de zwoele zomermaanden hadden zijn voorkeur. Hij vertelde dat hij dan intens kon genieten van de serene rust, veredeld met de nazang van de zomervogels en slechts af en toe wreed verstoord door het klaaglijk 'klicch' van de om voedsel bedelende, zojuist uitgevlogen Haviksjongen. Nieuwsgierig keek ik om mij heen en zag recht voor me een afgebakend stukje IJsselmeer met rustende Grote Mantelmeeuwen en drogende Aalscholvers. Rechts van mij, badend in het zonlicht, de Vijfhoek en links van mij een aan vroeger tijden herinnerend karrespoor dat verder lopend door een opgaand wilgenbos aan het oog werd onttrokken.

Na het karrespoor, een in slechte staat verkerende geasfalteerde weg, met aan de linkerkant een paradijsje in wording voor steltlopers -in de vorm van een met regenwater volgelopen afgraving met ontluikende moerasbegroeiing- en in het verlengde hiervan wilgestruweel met een onderbegroeiing van vlier en brandnetel.

Aan de rechterkant ruderaale vegetatie afgewisseld met bomen, die een grote belofte inhield voor de aanwezigheid van vertegenwoordigers uit de families Sylviidae, Turdidae en Fringillidae.

Dit alles in mij opnemend, drong het eigenlijk pas goed tot mij door dat hij haviksjongen had gezegd. Haviksjongen? De Havik, hier bij Amsterdam? Na hem in eerste instantie ingeschat te hebben als een kenner, begon ik danig te twijfelen aan zijn waarnemingsvermogen. Daarom besloot ik mijn eigen twijfelachtige deskundigheid de komende weken op de proef te stellen, nog onkundig wat de gevolgen voor mij zouden zijn.

Nu precies een jaar later, na zelf de hele broedcyclus van hetzelfde Havikpaar meegemaakt te hebben, moet ik nog vaak aan hem denken. Inmiddels is hij gepensioneerd en vaart gepassioneerd met een tweedehands zeesleper op de Waddenzee. Ik heb zijn plaats ingenomen en geniet van mijn eigen bijzondere momenten, nu en dan opgeschrikt door het 'bie,bie,bie' van een vlucht Regenwulpen. Mijmeringen die in mijn herinnering zullen worden gekoesterd.

Ik kwam tot het besef dat, waar ik voorheen naar de Waterleidingduinen moest om Witgatjes, Oeverlopers en IJsvogels te zien, nu terecht kan bij de Diemerzeedijk. Waar ik voorheen naar het Westelijk Havengebied moest om Bruine Kiekendieven, Bontbekplevieren en Blauwborsten te zien, kan ik er nu hier van genieten. Waar ik voorheen naar de Flevopolders moest om Buizerds, Baardmannetjes en Grauwe Ganzen te zien, kan ik nu volstaan met het bezoek aan een slechts tien hectare groot gebied onder de rook van Amsterdam, met bovendien kans op regelmatig bezoek van Lepelaars en een incidentele waarneming van Roerdomp, Waterrral, Purperreiger en Hop.

Wat is het toch jammer dat er nog zo weinig van die overhoekjes aanwezig zijn in Nederland. Na de calamiteiten rond het kappen zonder vergunning bij de aanvang van het broedseizoen 1994 en de hierop volgende acties mijnerzijds is een eerst bedreiging redelijk succesvol afgewend. Maar een tweede, nog grotere bedreiging ligt op de loer. Als de bouw van Nieuw-Oost doorgaat, zal het gebied gesaneerd worden en gaan dienen als stadspark voor de nieuwe bewoners met alle natuuronvriendelijke gevolgen vandien. Als je praat over behoud van het landelijk gebied buiten de ecologische hoofdstructuur komt dit kleine natuurgebied met al zijn waardevolle elementen alleszins in aanmerking. En dient in het belang van mens en dier ten allen tijde in zijn huidige soortenrijke vorm behouden te blijven. Niet in de eerste plaats voor de individuele vogelliefhebber, maar wel voor het

behoud van de Nederlandse vogelpopulatie die van vele kanten wordt bedreigd.

Augustus 1994.

Het aardige van deze maand is dat de herfst in het verschiet ligt. Een ongeduldig wachten op de jaarlijks terugkerende eerste pioniers van het invasieleger dat nu in het noorden samengesteld wordt.

Dit najaar zullen we nog kunnen genieten van de Koperwieken, Kramsvogels en Beflijsters die hier op doortrek zijn; Sperwers, Buizerds en Haviken die hier hun jachtgebied hebben en Brilduikers, Smienten en ganzen, die hier hun winterrust zullen vinden.

Hoeveel tijd is de vogels en ons nog gegund?

Nirk Zijlmans
September 1994

Havik op de Diemerzeedijk *Nirk Zijlmans*